

اجتهاد

نومرو ۷۶

اداره خانه

ایستانبول، جفال اوغلنده

دائرة اجتهاد

Idjtihad Constantinople

دوردنجی سنه

حریت فکریه یه خادم
نجشابه کونلری چیقار اجتماعی، ادبی مجموعه

مدیر مرخص : الرهامی صفا

۱۵ آغستوس ۱۳۲۹

آبونه

سنه لك آلتی آیلق

تورکیا ایچین ۵۴ غروش ۳۰ غروش
ممالك اجنبیه ایچین ۱۵ فرانق ۸ فرانق

نسخه سی ۵۰ یاره

زمان قدیمده اوپله معمور و مزین حاله قویان والان انلرك
احفادی اولدقلرینی بو کونکی مدینتیرلیه اثبات ایدن اقوامه
ترك ایتیلدر دیورلر .

ایشته بوسیلردن طولای ترکری، امریقایلر دخی
سهومیور وایسته میورلر. واوروپایلرك ترکری محواتمك
پولتیقه سنه انلرده بودرلو اسبابدن طولای اشتراك
ایدیورلر .

بوندن یکریمی سنه قدر مقدم برکون بك اوغلنده کرر
ایکن امریقاده طبع اولمش «قونستانینوپل» نامنده غایت
کوچك برکتاب کوردم، درعقب آلدیم وهمان اوقودم .
بیلیرمیسکزنه دیور؟ دنیاده هانکی مملکت واردرکه،
اوراده ملل محکومه ملت حاکمیه عالماً و عرفاناً صنعتاً
ومدینتاً متفوق بولفسون؟ ایشته اومملکت ترکیادر .
اوراده روملر، ارمیلر، یهودیلرك حاصل ایتدکری
مدینت ترکرك پیسلک و مردارلقدن عبارت اولان مدینتیرینه
حقیقه، ماده، فعلاً متفوقدر. بونی هرکس کوریور،
اوروپا کوریور، بوحالده اوروپا مدینتی، اوروپا ترقیسی
بوحاله یعنی متفوق برمدینته مالک بونجه ملتلی اوباربار
ترکرك ظلمی آلتنده نه ایچون محومه محکوم براییور؟
اوپله ایسه نه یاملی؟ هان اوروپانك بیوک دولتلی اردو
ودونمالرینی استانبول دیوارلری اوکنه کوندرملی، ترکله
همان استانبولدن چیمقلرینی تکلیف ایتملی، چیقارلرله
نه اعلا، چیمقیدیلر دکلی؛ بتون طویلر پاطلامه لی، استانبولی
خاك ايله یکسان ایتملی و بوسورتله ترکری اورادن
چیقارملی و اوراده اوروپا مدینتی و بلکه قدیم یونان مدینتی
انکشافه کتیره جک بین الملل برحکومت تأسیس ایتملی .
ایشته امریقالی بویله سویلر اوروپالی بو حکمک دیگر
برشکلنی توصیه ایدر . شیمدی بوراده تحقیق ایدیه جک
رنقطه وار، اوده بو اتهامه بز تورکار مستحق می یز،
دکلی یز؟ بوراسنی عقلی ایردن و محاکمه یه مقتدر اولان
ترکله ترك ایدرم. فقط بوراده برحقیقت واریسه، اوده
ترکرك حقنده اوروپا و امریقا و سائرته فكركی نك

بو اولماسیدر : ترکری اوروپادن چیقارمق و اسیای
صغراده یاشاتماق . ایشته هر ترك بوفکر و تصویری
بیلمله لی واکا کوره چالشمه لیدر .

ع . ۰ . ی

ادرنه مکتوبی

سرکه چین حرکت ایدیورز. استانبولدن یوزلرجه
کیلو مترو اوزاقده اولان ادرنه، شمدی بزه نه قدر
یاقین؛ اونی بوتون صمیمیتله قلیبزرده حس ایدیورز.
الهی عصره قریب بر زماندنبری تورکلکک الک قدسی
رابطه لرله مربوط اولدینی برشهره، شبهه سز استانبولدن
دها زیاده برتورك شهرینه کیدیوردق. بو کیمک احتیاجی
نه قادار مبهم ایدی . طوپراغنك هر ذره سنده برترك
قانی موجود اولان بو شهرک فجاعتلردن، دنا شلردن
متولد هوای زهر آلود ايله الك پاك یرلرنده اوچوشان
بو قلمون رنکلی پاچاورلرده اردومزك، سونکولریله
پارچالانمشدی . ترکرك الك بویوک کونلرندن بری اولان
بو کونك ادرا کندن صکره عجز زمانلرینی دوشونه رك
او کونلرك مرارتی، کنجکلک یوردینه قارشى و فاسزلغی،
ادرنه نك زواللی اناطولیلیلرك قانیله یوغورلمش طوپراغنده
آغلايه آغلايه اعتراف ایتك و صکره او پاك وعزیز
ارواح شهدا حضورنده وجدانلرینك حمله اضطرابی
دو کرك تسلیتیاب اولمق استانبولک هر کنج ترکی،
علی الخصوص دارالفنوننی تورکری ایچین الک نجیب و علوی
بر وظیفه ایدی .

تشکر اولونورکه، محارب نك ابتدا سنده عموماً حرب
اشتراك ایدن بلغار دارالفنونی کبی حرکت ایدمه یین
دارالفنونیلر؛ او کونلرك حالاً وجدانلرینی یاقان ندامت
آتشلرینی سوندیرمک ایچین بروظیفه یی ایفایه هپ بردن
قوشدیلر، عجبابو، دارالفنونیلرده حاصل اولمش انتباهه
دلیل عد اولونا بیلیر .

بورادن صکره صیقجه صیقجه آتیش کوپرولره، کسلمش تلغراف دیره کلرینه، هیچ بر اثر حیات قالمش کویلره راست کیوردق. چرکس کوینده، بلغارلر طرفدن بویوک براعتنا ایله یاپیش و بزه تفصیلات ویرن ذاتک افاده سنه نظر آ عددی یتشه بالغ عسکری فرونلرینی کوردک. بوراده وقتک کچ اولسنه رغماً بر اثر حیات، بر قایناشمه واردی. ایاستفانوسدن صکره کذرکاهده اثر حیات و فعالیت کوسترن یکانه قصبه ایدی.

هر استاسیونده ایندی کمز کی تره نک توقفدن بالاستفاده چورلی یه ده ایندک. بر قاچ آدیم ایله ریده بر مهاجر قادین، سکزاون یاشده قدر بر قیزک الندن طومش بزه طوغری قوشارق کلدی:

— آ. افتدیلر لوله بورغازه کیده جکدک. بزی بورایه چیقاردیلر. قائمقامه سویلدک. یولجی تره نی کچرکن سزی کوندررم، دیدی. ایکی کوندرشوراجقده یالکیز باشمه بکلیورز. ارککمز یوق: اللهدن غیری کیمسه حکمز یوق. شمدی هرکس یاتیور نه پیام. دیه تظلم ایدیوردی. آه شبهه سز بوبر عسکرک، برزو الی تورکک، وطنی ایچین اولومه قوشدینی زمان اومدینی ملتک آغوش حمایت وصحابتیه ترک ایتدیکی کوز بیکی در. اومحق چاریقلرینی آیآغه چکوب، طاغارجغی اوموزینه اوردینی زمان اونلری ملتک حمایه سنه ترک ایدرک حضور وجدانه طابورینک دبوینه کیتمشدی. زوالینک روحی شمدی کیم بیلیر، نه قدر معذب اولویور. بر حس غیر اختیاری ایله صوردم:

— والده ارککک نه اولدی؟

— ادرنده عسکرایدی طقوز آی وار، بر صاغلیجق آله مدم. الله بیایر اما اوده اولدی دیدی. بو اوده کله سنی اوقدر آغیر وحزین بر سسله تلفظ ایتدی که حیاتنده بر چوق قربانلر ویرمش بر تورک قادینی قارشینده کندی تورک کیمدن اوتاندم، بر شی سویلیه مدم. قادینه قائمقامی اویقودن اویاندیرمق ایچون اوله جق یاغزدن سرعتله اوزاقلاشدی.

شمدی؛ بوتون تره ن یولجیلرینی تشکیل ایدن دارالفنونلیر، مکتبک تعطیلندن صکره دوداقلرنده حار و عطشان بوسه تحسیرله والده سنه قوشان چوجقلری اکدیریوردی. موزیقه والقیشرلر آرسنده تره نمز حرکت ایتدی. ایاستفانوسه قدر کذرکاهده، بالخاصه مقربیکوینده بیرکن اهالی، ادرنه یه، پایتختک بوسه حسرت و هجراتی یوللایوردی. ایاستفانوسدن صکره قمرک عکوس منوریه هر طرف پک کوزلدی؛ کوچوک و بویوک چکمجیه کوللری، آغاجلرک محزون کولکله لری و قمرک نوری آلتنده آتون کرییکلری ایچنده مخمور بر چیفت کوز کی دالغین! روم ایلینک بوتون ماتم و هجرانی بو کوزلرده آغلور؛ آه بونلری سویلتمک ممکن اواسه!

اسپارطه قله یه کلدیکمز زمان اینجه بر سیس ایله اورتولو طاغیر، حزنی وتنهالغی سوهن آغیر و متفکر باشلر کی صیره لانیور. بوتون مناظر ساکن و خوابیده! یالکیز حال استراحتده اولان بر قویون سوریسنک، کوزو کیان چوبانک قوالی اویانیق!..

کذرکاهده کویلرده تک، توك ایشیقلر، خادمکوینده عسکری بر فعالیت وار. عسکری حامل بر تره ن بکلیور. بزه یول ویریور، ساکن بر کیجه ده آنی بر طولو کورولتینسی اکدیران شدتلی القیشلرله سلاملاندق.

بوسلام و مقابله پک حاروصیمی اولمشدی. بخشایش کوینه کانجه یه قدر بوصیمیمته موقوف اولان مفکرده مده؛ برقی بر اضطرابه قرق کلیسا، لوله بوغاز هزیمتیلرینک فردای املری تکرار جانلاندی. اوزمانک؛ بوتون بلوطلی کونلرینی آیدینلاتان بر نوری اولان چتالجه مدافعه سندن صکره بر نجی متارکبی بکا اخطار ایتدی. بورادن برپارچه ایله ری حرکت ایدنجه آتیش بر کوپری به کلدک. بخشایشده عثمانی مرخصلری، بلغار مرخصلرینی کوپری بوزوق اولدیفندن یایا کله جکیر، دیه بکلرلرکن بلغاربیراقلری ایچنده مرخصلری حامل بر تره ن بورادن کچمش ونه زمان تعمیر ایدلیدی مرخصلر مزی حیرته بیراقشیدی!..

مرادلی به کلدیکمز وقت فلاکتی کونلرک برکابوس
آلنی دها اوزرمدن آتدم . حادثات اخیره ظهوره
کله مش وحکومتز کوسترمه مش اولسه ایدی بلغارلرک
زعمنجه مدیه واینوز خطموهومی اورادن کچه جکدی .
حالبوکه شیمدی : بورادن کچورز .

زوالی ساعت درنده لوله بورغازه کلدک . مهتابک سلطتی
غروب ایتمکله برابر هلالینه بورالده اجرای حکم ایدیور .
دی . اوزرنده لوله بورغاز! بن بوراده جرم مشهودی طوتولان
برجرم قدر صارصلدم . شمدی آناطولی ده بوتون هولر
بوراده کی فلاکتله آغلاپور . تاریخ عثمانیک اوشانلی صحیفه لری
یاندیه ابدی برتمغای مذلت کبی بوکونلرده یشایه جق !
طاغلرنده ، آغاجلرنده ، صولرنده هر موجودنده اوقار
کونلرک آجی ایزلری ، تخریب لری وار . بلا اختیار کوزلرم
یشاردی . (آبوللی) ده ، آرتق اورته لق تمامیه آغارمشدی .
تپلرده چادیرلر ، عسکرلر کوزوکیور ، بورو صدالری
قولاقلری چینلاتیوردی . چادیرندن چیقان عسکرلر
بایراقلره دونامش اولان تره نی کورونجه یانمه کلک اوزره
قوشیوردی و صکره :

— نره لیسکر همشه ری ، نره یه کیدیور سکر ، دیوردی .
زوالیلر بر مملکتلی ، برطانیق بولق ، آناسندن ، باباسندن ،
یوردینک کوزل قوقولی طور اقلرندن خبر آلمق املیه
چاربان بیوک قبلرینک هیجانی کوچ ضبط ایدیورلردی .
استاسیونده برچوق غنائم وعسکری اوتوموبیللری وار .
قصبه نک بنالری ده چوق کوزلدی ، همان کذرکاهده اک
مترقی بر قصبه ایدی . خفیف مائی بوایسندن روم مکتبی
اولدینی اکلاشیلان جسیم بر مکتبک قصبه یه ویردیک
مهابت ، بنم قلبده آجیلر بر اقدی .

هر طرفی آکلن دوزومنت اووده ییلانقوی صولر
کچور هرشی تام وکوزل صباحک پنبه سینی ، تکرار
اوجاق ویوردلرینک انقاضه دونن وقوجه اووده تک توك
تصادف ایدیلن آنه لرله ، بابالر چوجقلرک صولغون واسمر
سیالرینه قارشی برآز اوطانیور کبی ایدی . فقط پارمقله

صایلاجق قدر آز انسان بولونان بوکوزل و محصولدار
اولکه آدم قحطلغنه می اوغرامشدی ؛ قرق کلیسا وادره
خطلرینک آیرلینی (مادرا) کویندن صکره کبه سنه
صارلمش ، اکینلرک آره سنه یاتمش برکویلی ، شمندوفرک
ویردیک صارصتیدن حدتله اوایندی ؛ منتقم بر چیفت کوز
پارلایان باشنی قالدیردی ؛ خفیف روزکارله دالغالانه ری
کندیسنه حیات وروح نفخ ایدن قرمزی بایراغی کورونما
یرندن فیرلادی . مسرت و خلجانندن شاشیرمش متصل
تمنا ایدیور نه صفوت و نه صمیمیت . قابل اولسه بوتون
تره نی قوجاغنده صیقه جق ، باغرینه باصاجاقدی ؛ زوالی
آدام . کیم بیلیر رؤیاسنده نه کورویوردی . بلکه بر بلغار
قومیه سنک ناپاک وغدارالنه دوشمشدی . اویاتجه تکرار
آل و بیاض بایراغنه قاووشمق ، کندیسنی اونک ابدی
سایه سنده بولق . اوخیال کابوسدن صکره بونه کوزل
ومونس حقیقت !

کونلش ایچه یوکسلمش وقیشک شدتلی صؤوقلری
آلتنده بیکیس بیراقدینی بوحمزون وخراب اولکینی حار
وصمیمی سینه سنه صارارق ایصیمغه باشلامشدی . آرتق
بو بدبخت اولکهنک بوتون خرابیتی ، یاره لری کوزو کویوردی .
ایشته برکوی . آلتحق تمل دیوارلری قالمش ، هر طرفه
یغما ، غارت ، تخریب بوتون اشکال فجایعیه قلبه داغزن
اولیور . مقداری اون بشی کچمه یین و بوتون یوقسوللغه
رغما یوردلرنده مأوا تدارکیله مشغول مهاجرلر ، وطنرینه
دونمشلر وطاشندن ، کولندن باشقه برشی بوله مدقلری
حالده ینه ممنون کوزوکیورلر . هیچ اولمزسه اولرینه بدل
وطنلرینک تمیز طور اقلری کندیلرینه قالمشدی . اونلر
اومحرومیتی متین بیسلکریله یینه تأمین ایده جکاردی .
فکرجه یالکزد دارالفونلیر دکل هرکس استقبال انتقام
حسلرینی بسله مک ایچون بر دفعه بو خرابه لری کز مه لی
وکورمه لیدر . ارتق افقدن سکود وقواق آغاچلری ،
مریجک مائی صولری ، وسمایه طوغری اوزانمش
مناره لر کوزوکیور : ادرنه
عمر فوزی